

Sylling kirke
1852
Viet til St.Margareta
og St.Hallvard



Velkommen til Sylling kirke Vi håper du her vil få en stille stund i vakre omgivelser der kirken, kirkebakken og kirkegården er et naturlig sentrum. Vi ser også gjerne at du leser brosjyren vi har laget. Den vil gi deg noe informasjon om kirken og litt om bygda der kirken har fått en sentral plass, både i terrenget og i folks bevissthet.

”Kirken står i bondens tanke på et høyt sted”, skrev Bjørnson i 1857. Slik ligger da også kirken i Sylling – på Kirkerud ved prestegården, øverst i bygda i ly av Hørtekollen.

Utseendemessig er den akkurat slik vi nordmenn av i dag forestiller oss en kirke. Tårnet ligger mot vest med våpenhuset, der ei dobbeltdør tar oss videre inn mot kirkerommet. Et åpent og lyst ”auditorium” som fører fram til koret og alteret i øst, noe opphøyet og dessuten smalere fordi



sakristi og dåpsventerom opptar plass på begge sider.



Fra Sylling kirke.

Til prekestolen kommer du via ei lita trapp i koret, og presten blir på den måten godt synlig fra alle deler av kirkerommet.

Etter reformasjonen var det slik at folks interesse skulle rettes mot prekenen i stedet for nattverden. Kirken fikk også faste benker slik at folk kunne holde seg i ro og være mer konsentrerte. Det kan være at mangel på gulvplass gjorde det nødvendig med et galleri bak i kirken. Der er i dag foruten benker til menigheten, også orgelet plassert. Hadde Block-Watne laget en katalog med tegninger av kirkebygg for

drøye hundre og femti år siden, ville Sylling kirke i den stått fram som en av mange varianter som alle var bygd over samme lest.



Litt historikk

I loven av 1851 stod det at kirken skulle romme 3/10 av menigheten. I Norge var det den gang oppgangstider, og mange trange og mørke middelalderkirker falt i grus - for så å gjenoppstå som hvite langkirker i tre, mur eller teglstein.

I 1851 startet også byggingen av nye Sylling kirke. Kirkene kom alt i 1837 under kommunal forvaltning. Da som nå var de



Krusifikset kom til 100-års jubileet i 1952. Alterduken er sydd av Solveig Ringnes. Lysestakene er en gave fra Øvre Lier Bondekvinnelag.



Døpefonten

staslige byggene en tung utgiftspost. For å kunne oppfylle lovens strenge krav om plass, måtte den gamle middelalderkirken på Kirkerud rives.

Middelalderkirken forsvant, men materialene ble brukt videre. Det fins få opplysninger om hvordan den så ut, men vi kan tenke oss at den vel ikke var ulik middelalderkirkene som fortsatt står. Kanskje kan vi ved å studere Røyken kirke

få en viss forestilling om hvordan den var? Kirken har også blitt påvirket av politiske og religiøse strømninger. Mye av inventaret som var i kirken til å begynne med var nok alt fjernet før rivingen startet. Under reformasjonen forsvant mye av det som ble forbundet med katolsk religiøs tenkning, og det gikk hardt utover helgenbilder og annet som hadde skapt festivit as i den katolske kirken.



To gamle malerier bak i kirken. Begge er pasjonsbilder, høyst sannsynlig fra den gamle kirken og malt for ca 300 år siden. De blitt gitt tilbake til kirken i 1952 etter   ha stått på Horn gård i  verskogen

Etter reformasjonen ble store deler av kirkegodset overtatt av kongen.



Kirkeklokkene-
Den til høyre fra 1300 tallet.

Ettersom kongen rett som det var hadde behov for kontanter til   få giftet bort ei datter eller føre en krig, ble store eiendommer solgt. I 1720 årene ble således mange presteg rder og 643 kirker auksjonert bort. I 1723 kom Sylling kirke i



privat eie og forfalt, noe som vel ikke virket positivt på gudstroen i bygda. I denne prosessen er det rimelig å regne med at verdifulle inventar kom på avveie. Kanskje forsvant praktfulle alterskap og ble erstattet med enkle katekismustavler som hadde innskrifter i stedet for bilder. Tårnet slik det er i dag ble først ferdig i 1877. I det fins to klokker.



Alterbilde. Dette ble tatt ned da glassmaleriene kom i 1952. Det ble hentet fra Bragernes kirke etter brannen der i 1866.



Den ene kan stamme helt fra tidlig kristen tid i Norge. Til hundreårsjubileet i 1952 fikk kirken en høyst nødvendig ansiktsløftning. Kirken fikk en del nytt utstyr, og de vakre glassmaleriene ble satt inn. Glassmaleriene har kanskje mer enn noe annet gitt kirken det særpreget den har i dag. Kapellet ble bygd i 1917. Kapellet eller kirkestua som den gjerne kalles, gjennomgikk en omfattende ombygging i årene 1997 til 2000.



Bak i kirken henger malte "felter" som før 1952 dekorerte prekestolen. Disse ble malt av Otto Valstad fra Asker i 1907.

Før 150-års jubileet i 2002 ble det foretatt omfattende reparasjoner og utbedringer i kirken. Bjelkelaget under gulvet ble skiftet ut. Likeså golvplankene. Det ble drenert langs syd- og nordveggen og satt inn nye luftkanaler. Kirken fikk et

nytt strøk maling i fargene hvitt, blått og grått, og tårnet ble kalket. Det ble lenge spekulert i å foreta mer omfattende utgravinger i jorda under kirkegolvet. Det er ikke umulig at det da ville ha kommet fram spor som ville ført oss til førkristen tid. For kirker ble ofte bygd på gamle gudehov, og det er ikke usannsynlig at det fantes et slikt nettopp her ved den gamle veien mot nord. Den gikk enten videre med båt over fjorden, eller fortsatte opp mot Øverskogen og over til Modum.

Videre lesing:

Skulle denne korte og høyst mangelfulle innføringen i kirkens historie anspore til videre lesing, kan vi anbefale skriftet: "Sylling kirke 150 år" utgitt av Sylling kulturhistorisk forening og brosjyren "Kirkene i Lier" utgitt av Lier kommune, Dessuten gir boka til Alf Henry Rasmussen. "Våre kirker" en

grundig og interessant innføring i norske kirkebygg både når det gjelder tradisjon, historie og arkitektur. Alt fins sammen med annet lokalhistorisk stoff på bordet i kirkestua. Ellers anbefales en vandring på kirkegården og deretter en stille stund i kirken.



Prestegården, Kirkerud er nærmeste nabo.



Kapellet eller kirkestua ble bygd i 1917.





Mange mener dette er kong Sverre.

Vi har her valgt t å vektlegge to begivenheter med tilknytning til kirken.

- 1) Slaget ved Hirte bro – stedet er godt synlig fra prestegården
- 2) De britiske krigsgravene foran kirkestua.

1. Slaget ved Hirte bro

Kong Sverre er en av de mest gåtefulle og omstridte skikkelser i

norsk historie. Han har dessuten tilknytning til Sylling. Det gjør at vi gir han ekstra

oppmerksomhet i et skriv om Sylling kirke.

Ved Hirte bro ca. 2000 meter nord for kirken slo han i 1178 Kong Magnus Erlingsson. Det var borgerkrig i landet og striden sto om hvem som skulle være konge.

Magnus Erlingsson var alt kronet til konge i 1163.

Han var sønn av Erling Skakke som igjen var gift med datteren til Sigurd Jorsalfar. Kong Sverre var datter av Unas

Kammaker. Han vokste opp på Færøyene der han ble prestevigslet. Moren dro til paven og bekjente at Sverre egentlig var sønn av Sigurd Munn.

Dermed mente Sverre at også han kunne føre anene sine tilbake til Sigurd Jorsalfar og påberope seg en viss rett til tronen. Dessuten

mottok Sverre mange åpenbaringer ovenfra som

skulle bevise hans kongskall og kongsrett. Dette var klare tegn som ingen jordisk makt kunne omstøte. Han satte seg opp mot Magnus Erlingsson og stormennene, stilte seg i spissen for birkebeinerne og i 1177 tok han kongsnavn og marsjerte mot Nidaros. Men det var først i 1178 etter bitre nederlag, han vant sitt første slag ved Hirte bro i Sylling. Mye rundt kong Sverre virker usannsynlig, og moderne forskning har ikke gitt historien større troverdighet. Likevel står det fast at han var en glimrende strateg som revolusjonerte krigføringen i Norge. Han var uovertruffen når det gjaldt å drive propaganda for egen sak. Det var disse egenskapene som gjorde han så overlegen på slagmarken. Han var den gode taleren som oppildnet soldatene før slaget og som opptrådte som en bevegelig

geriljaleder i felten – med lynframstøt, overraskende manøvrer og bakholdsangrep. Året etter dreper han Erling Skakke i slaget på Kalvskinnet i Trondheim. I 1183 vinner han over kongens flåte ved Fimreite. Magnus Erlingsson faller og Sverre blir konge. ”Grufull som en løve, spak som et lam”, var kong Sverres valgspåk. I 1194 presset han biskopene til å krone og salve seg i Bergen, noe som førte til at paven lyste han bann. I 1198 kom klimaks. Paven i Roma legger området Sverre kontrollerer under kirkelig ”interdikt”. Både gudstjenester og sakramenter ble forbudt så lenge folket støttet Sverre. Borgerkrigene blusset opp igjen for fullt. Denne gangen var det Sverre mot baglerne, bispepartiet. Han blir syk under en beleiringen av Tønsberg 1201- 02 og

døde i Bergen 1202. Da hadde han utpekt sin sønn, Håkon, til etterfølger og bedt han forlike seg med kirken. På sett og vis startet han sin triumfferd i Sylling med slaget ved Hirte bro. ”Gud sendte ute fra utskjærene en liten og lav mann for å styre deres overmot, og den mannen var jeg,” skriver Sverre i sagaen om seg selv. Sverre ville gjerne etterlate seg et ettermæle der han kunne stå fram som rettskaffen og klok. Og med det som vi i ettertid har valgt å kalle demokratisk sinnelag. I nasjonalsangen blir han av Bjørnson omtalt som kongen som talte Roma midt i mot. Mange vil i dag se han som krigerkongen som hadde reist falskt arvekrav og dermed gått bort fra den moderne rettsordningen som erkebiskop Øystein og Kong Magnus hadde innført. Hvordan kirken i Sylling kom gjennom

stridene, vet vi ikke noe om, men fra kirkebakken på Kirkerud kunne folk følge slaget ved Hirte bro og kanskje følte de samme folkene en viss bitterhet mot kongen som var skyld i at det i lange perioder verken var gudstjeneste eller nattverd i kirken.



De ti krigsgravene.

2. Tragedien i Maidalen

På kirkebakken foran kirkestua fins ti krigsgraver. Der ligger 9 av et flymannskap på 10 som ble skutt ned over Holsfjorden sent på ettermiddagen 9. april 1940. Den 10. overlevde et fritt fall på godt over

1000 meter.

Dermed var disse de først engelske soldatene som mistet livet på norsk jord. Den tiende graven tilhører haleskytteren på et tomotors bombefly som ble skutt i brann over Oslo 29. april 1940.



På vei til gravene med hvitveis.



Hvitveisen på plass.



Speiderne med flaggborg 17. Mai

Fire av besetningen på fem overlevde, men måtte tilbringe resten av krigen i tysk fangenskap. Dette flyet vet vi forholdsvis lite om.

Men Ogwyn Georges mirakuløse redning fra det brennende flyet er en helt spesiell historie og temmelig enestående i krigshistorien. Vi liker å se på den som et identitetsmerke for Sylling, og som et tegn på at alt i livet ikke er helt tilfeldig.

Historien kort fortalt:

I dagene før angrepet på Norge visste den engelsk militære - og politiske ledelsen lite om hva som skjedde i nord. Ryktene gikk, og ett av dem var at den tyske krigsmakta var i ferd med å besette landet. Fra Wales ble det den 8. april sendt ut et fly, en Short Sunderland flybåt fra 210 Squadron i Coastal Command med et

frivillig mannskap på ti. Bestemmelsesstedet er hemmelig. Flyet flyr via Angelsey til Invergordon i Skottland der mannskapet bytter fly. Dagen etter setter L 2167 kursen vestover. Over Oslo blir flyet beskytt, fotoutstyr og annet materiell som vil kunne identifisere flyets oppdrag blir kastet ut. Fra Fornebu går to tyske jagere på vingene. Besetningen på den saktegående Sunderlanden prøver å forsvare seg, men snart er det digre flyskroget i brann. Telegrafist Ogwyn George har bemannet en av mitraljøsene på flyet, men mens flyet raskt forvandles til et brennende inferno, skjønner han at alt håp er ute. Flyet eksploderer over Moidalen inne på Finnemarka og glødende metalleder, rester av mannskapet og det som eller måtte være i flyet blir spredd over et stort område.

Skogsarbeideren Johan Bråthen hadde sett flyet forsvinne inn over åsen. Han dro opp for å leite, men fant først ingenting. Seinere på natta drar han igjen til skogs. Da hører han et rop. Det er Ogwyn som på engelsk roper: ”Gud hvis du vil ha meg nå, kan du ta meg”. Sterkt forbrent og forslått er han i ferd med å gi opp. Johan henter hjelp fra bygda og Ogwyn blir fraktet ned til gårds og videre til Drammen sykehus. Derfra går turen til tysk krigsfangenskap der han blir sittende til krigens slutt i 1945.



Besøk fra Wales, mai 2002.



Randi Grøneng ved bautaen i Maidalen 10. Juni 2004.

I 1972 var Ogywn hovedperson i et svært severdig TV-program med

Erik Bye som vert. Tiende juni 1990 ble det satt opp en mektig bauta der flyet falt ned. Hvert år har et trofast følge fra menigheten vært tilbake i Maidalen på denne datoen. Og på 17. mai minnes de falne ved at elever ved Sylling skole legger ned hvitveis på gravene, skolekorpset spiller og noen minneord blir sagt.

En aktiv kirke.



Min første kirkebok.



Julespill 2002.



Ung og noe eldre er med på julespillet.



Jazzkonserten ute og inne - en årlig begivenhet i Sylling kirke.



Kirken, en sentral institusjon i bygda.



Tekst, foto: Torvald Lerberg

Sylling Menighetsråd

